

Ortaokul Öğrencilerinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testiyle İncelenmesi¹

Tuğba Cevriye ÖZKARAL² Veli AKDOĞAN³

² Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Konya, Türkiye

ozkaraltugba@gmail.com (Sorumlu Yazar/Corresponding Author)

³veli.akdogan4242@gmail.com

Makale Bilgileri

ÖZ

Makale Geçmişi
Geliş: 14.08.2022
Kabul: 09.09.2022
Yayın: 30.09.2022
Anahtar Kelimeler:
Sivil Toplum
Kuruluşu,
Kelime İlişkilendirme
Testi,
Ortaokul.

Bu araştırmanın amacı Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) aracılığı ile anahtar kavramlar olarak verilecek olan TEMA, LÖSEV, KIZILAY, YEŞİLAY, TEGV, ÇEVKO, Mehmetçik Vakfı, Darüşşafaka Cemiyeti ve Darülaceze gibi STK'lere ilişkin katılımcı öğrencilerin zihinlerindeki bilişsel yapılarını tespit etmektir. Araştırma nitel araştırma olup veri toplama tekniği olarak da Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Hatay İli, Reyhanlı İlçesinde bulunan 9 ortaokulda öğrenim görmekte olan 5., 6. ve 7. sınıf öğrencilerinden oluşan 509 katılımcı oluşturmaktadır. Kelime İlişkilendirme Testinde, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve 5., 6., 7. sınıf ders kitaplarında bulunan 9 STK seçilerek anahtar kavram olarak verilmiş ve öğrencilere bu STK'lerin isimlerini gördüklerinde kelimelerin yanlarında bulunan boşluklara akıllarına gelen kelimeleri yazmaları istenmiştir. Araştırma bulgularına bakıldığında katılımcı öğrencilerin azımsanamayacak kısmının toplumda ve günlük hayatta bilinen kuruluşlara "KIZILAY, TEMA, YEŞİLAY, ÇEVKO" daha fazla cevap kelime ürettikleri; gerekli tanıtımı yapılmamış veya toplum tarafından ilgisi çekilmeyen aynı zamanda Türkçe isimli olmayan STK'lere az sayıda cevap kelime ürettikleri görülmüştür. Tüm bu sonuçlara bakıldığında toplumumuzda özellikle geleceğin bilinçli bireyleri olarak yetiştirilmeye çalışılan öğrencilerimizin, gelişmiş toplumlarda olduğu gibi STK'ler hakkında daha fazla bilgiye sahip olmalarının yanı sıra Sivil Toplum bilincinin oluşması açısından ilgili kurum, kuruluş ve mekanizmaların, eğitim kurumlarında görev alan öğretmenlerin ve yöneticilerin, işbirliği sağlandığı takdirde de aile bireylerinin bu doğrultuda daha fazla çalışma yapmaları aynı zamanda bu kurumlar hakkında verilecek bilginin ezberden öteye gitmesi yönünde de önerilerde bulunulmuştur.

Examining The Cognitive Structures Of Secondary School Students Towards Non-Governmental Organizations Through Word Association Test

Article Info

ABSTRACT

Article History
Received: 14.08.2022
Accepted: 09.09.2022
Published: 30.09.2022

Keywords:
Non-Governmental
Organization,
Word Association
Test,
Secondary School.

The aim of this research is to determine the cognitive structures in the minds of participant students about NGOs such as TEMA, LÖSEV, KIZILAY, YEŞİLAY, TEGV, ÇEVKO, Mehmetçik Foundation, Darüşşafaka Cemiyeti and Darülaceze, which will be given as key concepts through the Word Association Test (WAT). The research is a qualitative research and the Word Association Test (WAT) was used as the data collection technique. The study group of the research consists of 509 participants consisting of 5th, 6th and 7th grade students studying in 9 secondary schools in Hatay Province, Reyhanlı District. In the Word Association Test, 9 NGOs were given as key concepts and students were asked to write the words that came to mind in the spaces next to the words when they saw the names of these NGOs. Produced more answer words "KIZILAY, TEMA, YEŞİLAY, ÇEVKO" for the organizations known in the society and in daily life ; It has been observed that the NGOs that are not properly promoted or attracted by the society, and that are not named in Turkish, produce a small number of response words. Considering all these results, our students, who are trying to be educated as conscious individuals of the future in our society, have more information about NGOs as in developed societies, as well as the cooperation of relevant institutions, organizations and mechanisms, teachers and administrators in educational institutions, in terms of creating Civil Society awareness. If provided, it has been suggested that family members do more work in this direction, and that the information to be given about these institutions goes beyond memorization.

Atf/Citation: Özkartal, T. C. & Akdoğan, V. (2022). Ortaokul öğrencilerinin iklimle ilgili kavramlara ilişkin bilişsel yapıları. Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi (AKEF) Dergisi, 4 (2), 398- 425.

* ¹Bu makale, Veli Akdoğan'ın 2022 yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalında Doç. Dr. Tuğba Cevriye ÖZKARAL'ın danışmanlığında tamamladığı "Ortaokul Öğrencilerinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi Yoluyla İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

GİRİŞ

Birey, yapısı itibariyle sosyal bir varlıktır. Bu özelliğinden dolayı bazı eylemleri tek başına yapması ayrı bir önem taşırken diğer insanlarla yaptığında hızlı ve etkili sonuçlara ulaşması kaçınılmazdır. Toplumsal yardımlaşma ve dayanışmanın eylemsel anlamda vücut bulmuş hali olan sivil toplum kuruluşları, günümüzde devlet kurumlarından ayrı olarak hayatın bir parçası haline gelmiş; her alanda ve toplumsal olayda katkısı gözle görülür bir hal almıştır. Küresel çapta etkinliklerde de bulunan STK'lerin önemi günden güne artmaktadır.

Sivil toplum kuruluşları (STK) insan haklarına dayalı toplum hizmeti veren, hukuksal bağlamda kurulan ve çalışan; herkesi ilgilendiren konularda bilgiye dayalı bir şekilde kamu hizmeti veren kuruluşlardır (Kuçuradi, 2003). Öte yandan feodalitenin çözülmeye başlanması ve burjuvazinin gelişmeye başlaması sürecinde, Batı Avrupa'da 1100'lerin başından itibaren şehirler yeniden önem kazanmış, kent yaşamını idare eden Roma Hukuku yeniden yürürlüğe girmiştir. Bu doğrultuda "sivil toplum" kavramı "şehir adabı" anlamını içermektedir. Sivil Toplum kavramındaki "sivil" şehir yaşamı ile gelen hak ve sorumlulukları ifade etmektedir (Bayhan, 2002). Osmanlı Devleti'nde sivil toplum konusuna bakıldığında ise sivil toplumu oluşturacak etkenler genelde merkeze bağlı kalmış, bu bağlılık siyasal, ekonomik, idari ve kültürel temellere dayanmıştır. Batı Avrupa'nın aksine Osmanlı Devleti'nde sivil toplum unsurları özerk, kendi kuralları olan bir yapıda değil kısmi özerkliğe sahip yapıda oluşumlardır. Bu unsurlar bir şekilde devlet otoritesinin bir parçası olmaktan sıyrılamamıştır (Çaha, 1994). 21.yy'da savaşlar, göçler ve doğal afetler ile önemi daha da artan STK'ler küreselleşen dünyada daha önemli bir konuma gelmekte yeri geldiğinde devlet organizasyonlarından daha aktif görevler almaktadırlar.

Günümüzde sivil toplum olgusu ekonomiden siyasete, kültürden sosyal hayata kadar bir yayılım alanı bulmuştur. Öyle ki bu örgütler ülkelerde iktidarı belirleyen ve onların devamlılığını sağlayan etkenlerden biri olarak rol oynamaktadırlar (Talas, 2011). Ülkemizde mevcut duruma bakıldığında birçok kuruluş bulunmakta gerek eğitim gerekse toplum yaşamında bu kurumlar önemli rol oynamaktadırlar. TEMA, LÖSEV, KIZILAY, YEŞİLAY, TEGV, ÇEVKO Mehmetçik Vakfı, Darüşşafaka Cemiyeti, Darülaceze gibi STK'ler ülkemizde başlıca kuruluşlar olarak faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Eğitim sistemimizde STK'lerin yeri ve önemine baktığımızda yapılacak ilk iş öğretim programına özellikle de "Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programına" bakmak olacaktır. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı 5., 6. ve 7. sınıf kazanımlarında sivil toplum kuruluşlarına yer verilirken (MEB, 2018); 8.Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi öğretim programında STK'ler ile ilgili bir kazanıma rastlanılmamaktadır

Araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) aracılığı ile anahtar kavramlar olarak verilecek olan 2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programında ve 5., 6., 7. sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarında yer alan TEMA, LÖSEV, KIZILAY, YEŞİLAY, TEGV, ÇEVKO, Mehmetçik Vakfı, Darüşşafaka Cemiyeti, Darülaceze adlı STK'lere ilişkin zihinlerindeki bilişsel yapıları belirlemektir. Alanyazına bakıldığında STK'ler ile ilgili iki adet çalışma mevcuttur. İlk çalışma "Sosyal bilgiler öğretim programlarındaki değerlerin kazandırılmasında sivil toplum kuruluşlarının üstlenebilecekleri roller" adındaki çalışmadır (Altay, 2014). Diğer çalışma ise "Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Etkin Vatandaşlık Deneyimleri: Sivil Toplum Kuruluşları Örneği" adlı çalışmadır (Ersoy, 2014). Diğer yandan çalışmamızla aynı doğrultuda ve aynı zamanda Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) aracılığıyla yapılan çalışma ya da çalışmaların olmaması, araştırmanın yapıldığı coğrafi bölge, sosyo-ekonomik ve demografik durum da araştırmayı önemli kılmaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Ortaokul öğrencilerinin STK'lere yönelik bilişsel yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) yoluyla belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada nitel araştırmaya dayalı olgubilim/ fenomenoloji deseni kullanılmıştır.

Çalışmada kullanılan nitel araştırma, ele alınan konularda derin bir kavrayışa ulaşma çabası olan; bu yönüyle araştırmacının bir kâşif gibi hareket ettiği ve sorduğu sorularla muhatabının kişisel bakış açısına önem verdiği araştırmadır (Karataş, 2015). Olgubilim yani fenomenolojiye varlığını bildiğimiz fakat hakkında detaylı bilgi sahibi olmadığımız olguları derin bir şekilde anlamamızı sağlayan nitel araştırma desenidir (Yıldırım ve Şimşek, 2021).

Örneklem/Çalışma Grubu/Katılımcılar

Bu araştırma 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı, Hatay İli Reyhanlı İlçesinde bulunan 9 ortaokulda öğrenim görmekte olan 509 katılımcı öğrenci ile yapılmıştır. Okul seçiminde; Amaçlı Örneklem çeşitlerinden "Kolay Ulaşılabilir veya Elverişli Örneklem" olarak adlandırılan örneklem seçilmiştir. Söz konusu örneklem, araştırmacının hedeflediği evrenden örneklemi oluşturması amacıyla ulaşabileceği en kolay unsurlara yöneldiği yöntemdir (Baltacı, 2018). Katılımcı öğrencilerin öğrenim gördükleri okullar ve özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubu Okulları ve Katılımcı Öğrenci Mevcutları

Okul İsmi	Kız Öğrenci	Erkek Öğrenci
TOKİ Şehit Sezer Uçar Ortaokulu	79	80
Reyhanlı İmam Hatip Ortaokulu	81	-
Şehit Bilal Kurtoğlu İmam Hatip Ortaokulu	-	13
Vali Utku Acun Ortaokulu	13	8
Gazi Mürsel Ortaokulu	21	23
Reyhanlı Ortaokulu	29	40
Kavalcık Ertuğrul Gazi Ortaokulu	27	20
Fatih Aliye Müderris Ortaokulu	28	35
TOKİ Abdülkadir İşcan Ortaokulu	2	10
TOPLAM	280	229

Tablo 1'de Hatay İli Reyhanlı İlçe sınırları dahilinde bulunan 9 okul görülmektedir. Araştırma yapılan okullardan 5. 6 ve 7. Sınıf öğrencilerinden toplam 509 öğrenci katılmıştır. Kavalcık Ertuğrul Gazi Ortaokulu hariç diğer okullar Reyhanlı İlçe genelinde bulunmaktadır. Kavalcık Ertuğrul Gazi Ortaokulu eskiden köy şimdi mahalle olan Harran Mahallesi'nde İlçe Merkezine 6 km mesafede bulunmaktadır. Reyhanlı Ortaokulu ve Fatih Aliye Müderris Ortaokulları da İlçenin tam merkezinde bulunmaktadır. Diğer okullar ilçe geneline dağıtılmıştır. Katılımcı sayısı en fazla okul 159 katılımcı öğrenci ile (eski ismi TOKİ İstiklal Ortaokulu) TOKİ Şehit Sezer Uçar Ortaokulu olmuş; en az katılımcı ise 12 katılımcı öğrenci ile araştırmacının şu an görev yaptığı TOKİ Abdülkadir İşcan Ortaokulu olmuştur. Araştırmada

Ortaokul Öğrencilerinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testiyle İncelenmesi

Kız ve Erkek öğrenci katılımı da dikkati çekmekle beraber katılımcı Kız öğrenci sayısının fazla olması Reyhanlı İmam Hatip Ortaokulunda Kız öğrencilerin eğitim görmesinden kaynaklanmaktadır.

Veri Toplama Araçları ve Süreçleri

Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanmış olan Kelime İlişkilendirme Testi kullanılmıştır. Testte Sosyal Bilgiler öğretim programında ve ders kitaplarında (5, 6 ve 7. Sınıf) bulunan STK'lerin isimleri verilmiştir. Katılımcılara TEMA, LÖSEV, KIZILAY, YEŞİLAY, TEGV, ÇEVKO, Mehmetçik Vakfı, Darüşşafaka Cemiyeti, Darülaceze'den oluşan STK'lerin isimleri verilmiş olup o kuruluşlarla ilişkilendirdikleri kavramları ve algılamaları yazmaları istenmiştir. Her bir kuruluş için 6 kavramdan oluşan kutucuklar oluşturulmuştur. Her bir kuruluş için azami süre 1 dakika olarak belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

Kelime İlişkilendirme testi yoluyla elde edilen verilerin analizinde, nitel veri analiz tekniklerinden betimsel analiz kullanılmıştır. Verilen cevaplardan yola çıkılarak kavram ağı da oluşturulmuştur. Anahtar kavramların ve verilen cevapların kaç kez tekrarlandığını belirten bir frekans tablosu oluşturulmuştur.

Betimsel analiz detaylı çözümlene gerektirmeyen, derine inmeyen; ulaşılan sonuçların başlangıçta verilen konulara göre özet ve yorumlamasının yapılmasının yanı sıra bu sonuçları sistemli ve açık şekilde betimleyen, açıklayan ve nihayetinde de araştırmacının yorumunu kattığı bir analiz türüdür (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Her bir verinin kaç kez tekrarlandığını tespit etmek ve değerlendirme ölçme sonucunu pratik bir yolla belirtmek amacıyla frekans tabloları hazırlanır. Her veriden kaç tane olduğunu belirten sayı ya da sayılara frekans denir (Kan, 2019).

Veriler doğrultusunda katılımcıların bilişsel yapılarını ortaya koymak amacıyla kavram ağları oluşturulmuş ve Bahar, Johnstone ve Sutcliffe (1999) tarafından ortaya koyulan kesme noktası tekniği kullanılmıştır. Söz konusu teknikte, frekans tablosunda, kelime ilişkilendirme testindeki herhangi bir anahtar kavram için en fazla verilen cevap kelimenin 3-5 sayı aşağısı kesme noktası olarak belirlenir ve bu cevap frekansının üstündeki cevap kelimeler kavram ağı haritasının ilk kısmındaki bölüme yazılır. Daha sonra kesme noktası belirli aralıklarla aşağıya çekilir ve tüm anahtar kelimeler haritada ortaya çıkıncaya kadar işlem devam eder (Bahar ve Özatl, 2003). Bu çalışmada kesme noktası 10 ve yukarısı alınmış, 10'un aşağısında kalan cevap kelimeler kavram ağına dâhil edilmemiştir. Her bir kesme noktasına ait kavram ağı rengi Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Kesme Noktasına Ait Kavram Ağı Renkleri

Kesme Noktası	Kavram Ağı Rengi
390 ve Üzeri	Gri
300 ve Üzeri	Siyah
250 ve Üzeri	Pembe
249-200 Arası	Sarı
189-170 Arası	Açık Mavi
169-150 Arası	Koyu Kırmızı
149-130 Arası	Kahverengi
129-110 Arası	Açık Yeşil
109-90 Arası	Turuncu
89- 70 Arası	Kırmızı
69- 50 Arası	Mavi
49- 30 Arası	Yeşil
29- 10 Arası	Mor

Ortaokul Öğrencilerinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testiyle İncelenmesi

Bu makale, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'nun 19.03.2021 tarihinde 2021/187 karar numarası ile etik açıdan uygun bulunmuştur.

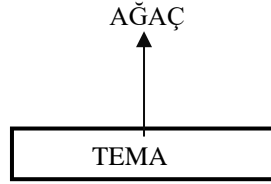
BULGULAR

Yapılan Kelime İlişkilendirme Testinde anahtar kavram olarak verilmiş olan STK'lerin araştırmaya katılan öğrencilerce toplamda ne kadar cevap kelimeyle ilişkilendirildiği Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Anahtar Kavramlar ve Bunlara İlişkin Üretilen Cevap Kelime Toplamı

ANAHTAR KAVRAM	CEVAP KELİME TOPLAMI
TEMA	22
KIZILAY	17
ÇEVKO	20
DARÜŞŞAFKA	13
LÖSEV	11
YEŞİLAY	12
MEHMETÇİK VAKFI	11
TEGV	16
DARÜLACEZE	12
TOPLAM	134

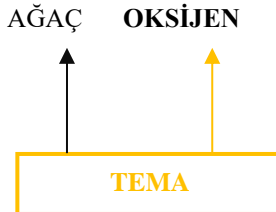
TEMA anahtar kavramına ilişkin katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda kesme noktalarıyla oluşturulan kavram ağı grafikleri aşağıda gösterilmiştir.

Kesme Noktası 300 ve üzeri

Şekil 1: Tema Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 300 ve Üstü İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 1'de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “TEMA” anahtar kavramı ile yalnız Ağaç kelimesinin ilişkilendirildiği görülmektedir. Bu kesme noktasında öğrencilerin TEMA anahtar kavramıyla ilgili başka cevap kelimeler türetemedikleri belirlenmiştir.

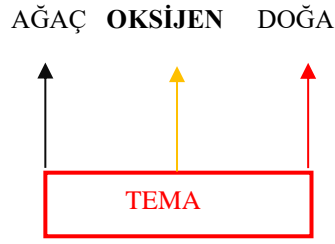
Kesme Noktası 109-90 arası

Şekil 2: Tema Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 109-90 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 2'de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “TEMA” anahtar kavramı ile Oksijen kelimesinin ilişkilendirildiği görülmektedir. Bu kesme noktasında öğrencilerin TEMA anahtar kavramıyla ilgili Ağaç

Ortaokul Öğrencilerinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testiyle İncelenmesi

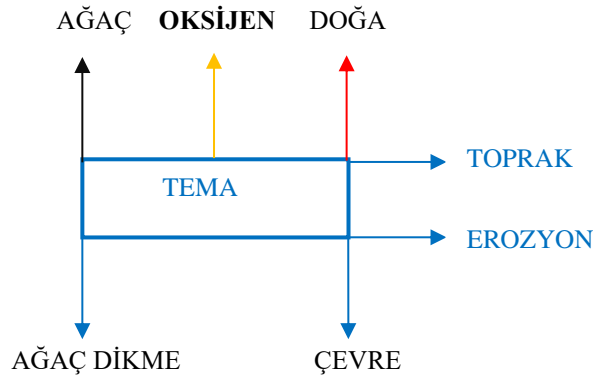
kelimesinin yanında Oksijen kelimesini ilişkilendirdikleri belirlenmiştir.

Kesme Noktası 89-70 arası

Şekil 3: Tema Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 89-70 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

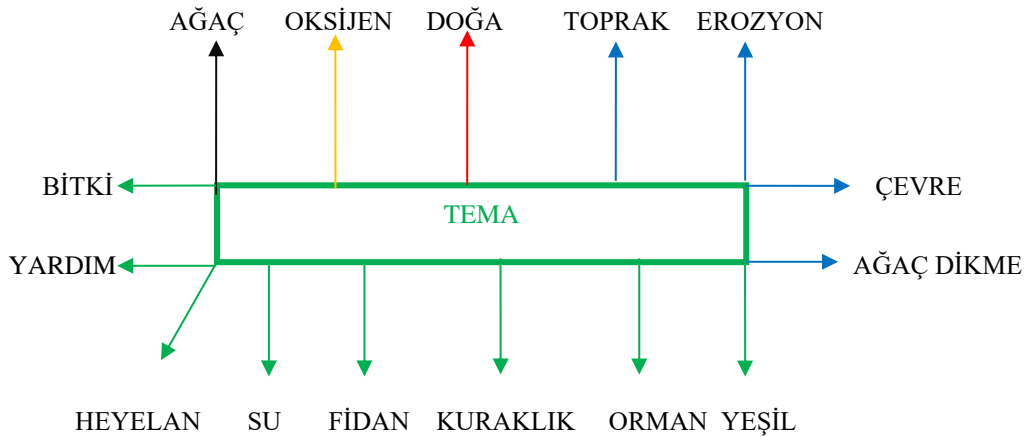
Şekil 3'te görüldüğü üzere; bu kesme noktasında "TEMA" anahtar kavramı ile Doğa kelimesinin ilişkilendirildiği görülmektedir.

Kesme Noktası 69-50 arası

Şekil 4: Tema Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 69-50 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

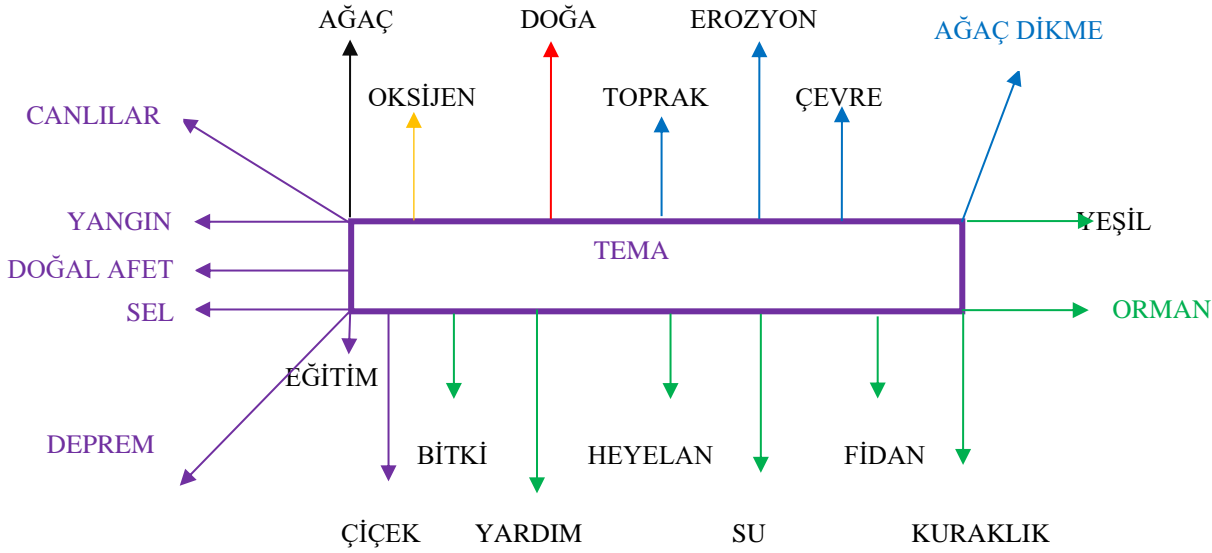
Şekil 4'de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında "TEMA" anahtar kavramı ile Toprak, Erozyon, Çevre, Ağaç Dikme kelimelerinin ilişkilendirildiği ve kelime sayısının artmaya başladığı görülmektedir.

Kesme Noktası 49-30 arası

Şekil 5: Tema Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 49-30 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 5’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “TEMA” anahtar kavramı ile ilgili olarak daha fazla kelime üretilmiş ve anahtar kavramın Yeşil, Orman, Fidan, Kuraklık, Su, Heyelan, Yardım, Bitki, Çiçek kelimeleriyle ilişkilendirildiği görülmektedir.

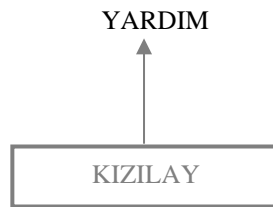

Kesme Noktası 29-10 arası

Şekil 6: Tema Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 29-10 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 6’da görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “TEMA” anahtar kavramı ile Çiçek, Eğitim, Deprem, Sel, Doğal Afetler, Yangın ve Canlılar kelimelerinin ilişkilendirildiği ve bir önceki şekildeki cevap kelime sayısı ile aynı sayıda kelime üretildiği görülmektedir.

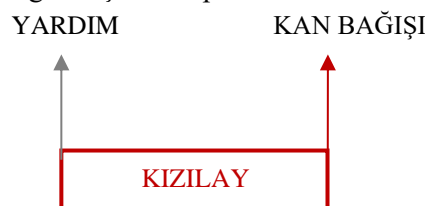
KIZILAY anahtar kavramına ilişkin katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda oluşturulan kavram ağı grafikleri aşağıda gösterilmiştir.

Kesme Noktası 390 ve üzeri

Şekil 7: KIZILAY Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 390 ve Üzeri İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 7’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “KIZILAY” anahtar kavramı ile bu sayıda tek cevap kelime olarak Yardım kelimesinin ilişkilendirildiği görülmektedir. Bu kesme noktasında öğrencilerin KIZILAY anahtar kavramıyla ilgili başka cevap kelimeler türetemedikleri görülmektedir.

Şekil 8: KIZILAY Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 169-150 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

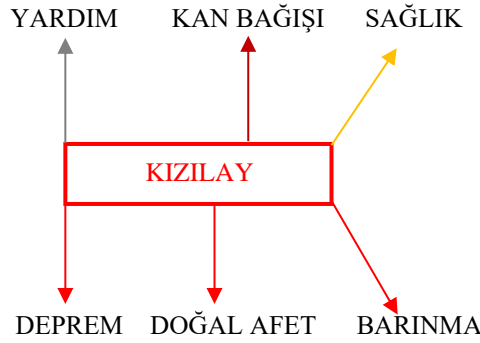
Şekil 8’de görüldüğü üzere; katılımcılar bu kesme noktasında “KIZILAY” anahtar kavramı ile KIZILAY’ın faaliyetlerinden biri olan Kan Bağışı Kelimesi ile ilişkilendirdikleri görülmektedir.

Kesme Noktası 109-90 arası

Şekil 9: KIZILAY Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 109-90 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

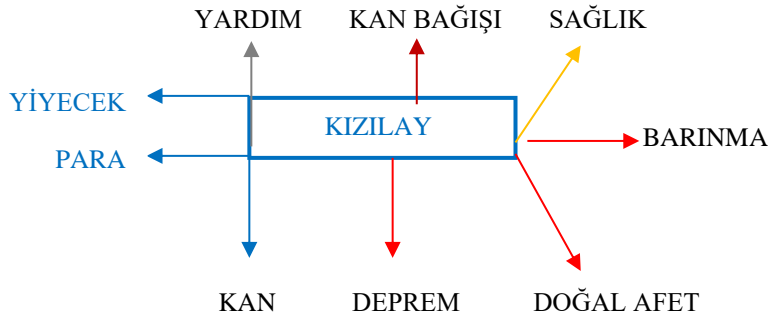
Şekil 9’da görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “KIZILAY” anahtar kavramı ile ilk cevap kelimeyle bağlantı kurdukları düşünüldüğünde Sağlık kelimesini ilişkilendirdikleri görülmektedir.

Kesme Noktası 89-70 arası

Şekil 10: KIZILAY Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 89-70 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

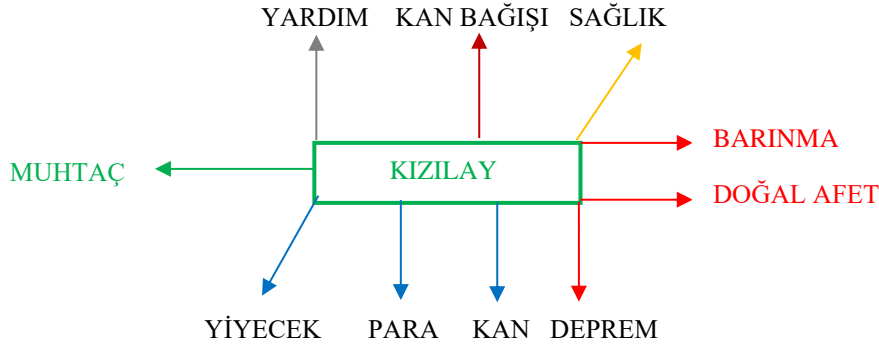
Şekil 10’da görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “KIZILAY” anahtar kavramının Barınma, Doğal Afet, Deprem gibi Coğrafi terimler ile ilişkilendirildiği görülmektedir.

Kesme Noktası 69-50 arası

Şekil 11: KIZILAY Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 69-50 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

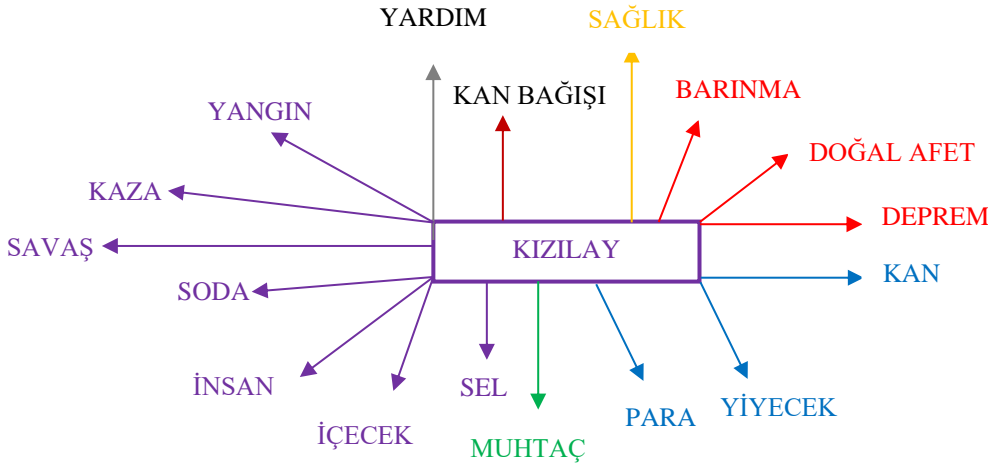
Şekil 11’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “KIZILAY” anahtar kavramı ile Kan, Yiyecek, Para kelimeleriyle ilişkilendirildiği ve cevap kelime sayısının bir önceki şekildeki ile aynı olduğu görülmektedir.

Kesme Noktası 49-30 arası

Şekil 12: KIZILAY Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 49-30 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 12’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “KIZILAY” anahtar kavramının yardım kuruluşu olduğu düşüncesi ile sadece Muhtaç kelimesiyle ilişkilendirildiği görülmektedir.

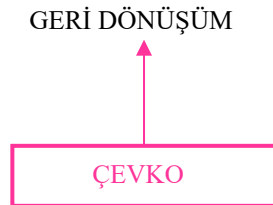

Kesme Noktası 29-10 arası

Şekil 13: KIZILAY Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 29-10 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 13’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında katılımcılar “KIZILAY” anahtar kavramını bir önceki şekillerden farklı olarak Sel, İçecek, İnsan, Soda, Savaş, Kaza, Yangın gibi daha fazla cevap kelimelerle ilişkilendirdikleri görülmektedir. Soda ve İçecek kelimeleri dikkati çekmekte ve KIZILAY’ın yardım kuruluşu olması yanında ürünlerinin de bilindiğini göstermektedir.

ÇEVKO anahtar kavramına ilişkin katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda oluşturulan kavram ağı grafikleri aşağıda gösterilmiştir.

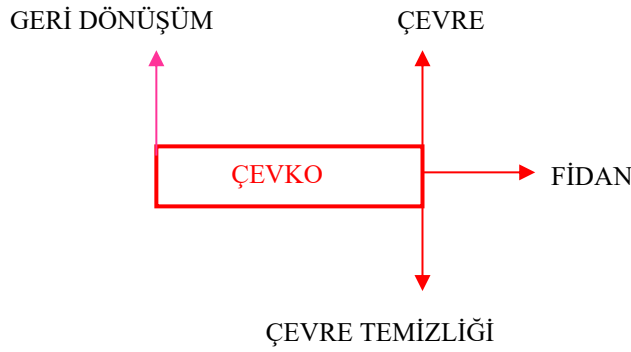

Kesme Noktası 250 ve üzeri

Şekil 14: ÇEVKO Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 250 ve Üstü İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Ortaokul Öğrencilerinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testiyle İncelenmesi

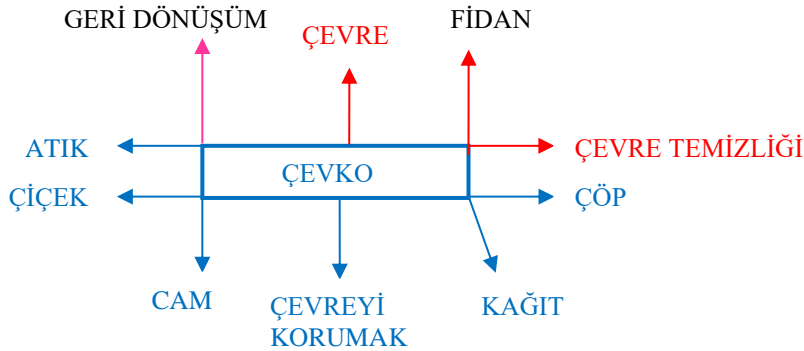
Şekil 14’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “ÇEVKO” anahtar kavramı ile yalnız Geri Dönüşüm kelimesinin ilişkilendirildiği görülmektedir. Bu kesme noktasında katılımcıların ÇEVKO anahtar kavramıyla ilgili başka cevap kelimeler türetemedikleri belirlenmiştir.

Kesme Noktası 89-70 arası

Şekil 15: ÇEVKO Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 89-70 ve Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

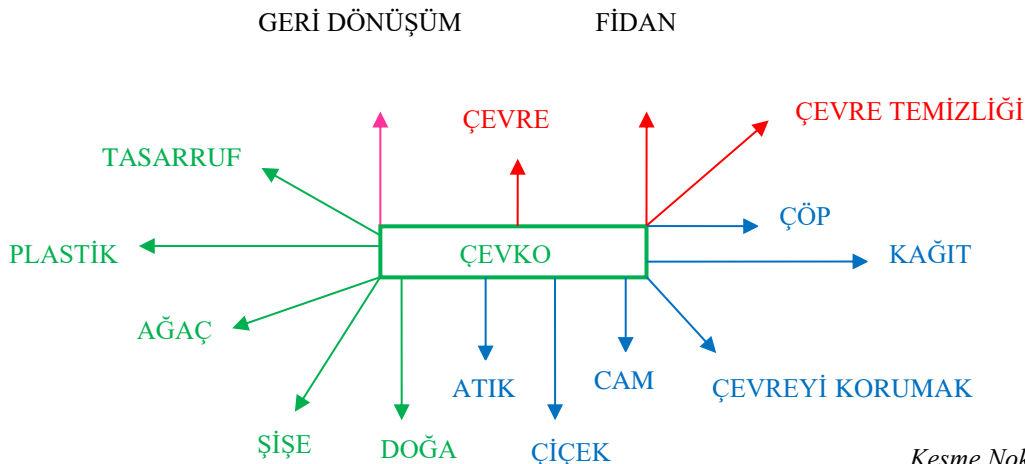
Şekil 15’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “ÇEVKO” anahtar kavramının, Geri Dönüşümden başka; Çevre, Fidan, Çevre Temizliği kelimeleriyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Yaşanılan çevre ile ilgili ilişkilendirmeler görülmektedir.

Kesme Noktası 69-50 arası

Şekil 16: ÇEVKO Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 69-50 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 16’da görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “ÇEVKO” anahtar kavramının Çöp, Kağıt, Çevreyi Korumak, Cam, Çiçek, Atık kelimeleri gibi yine tabiat, yaşanılan çevre bağlamında ilişkilendirildiği görülmektedir.

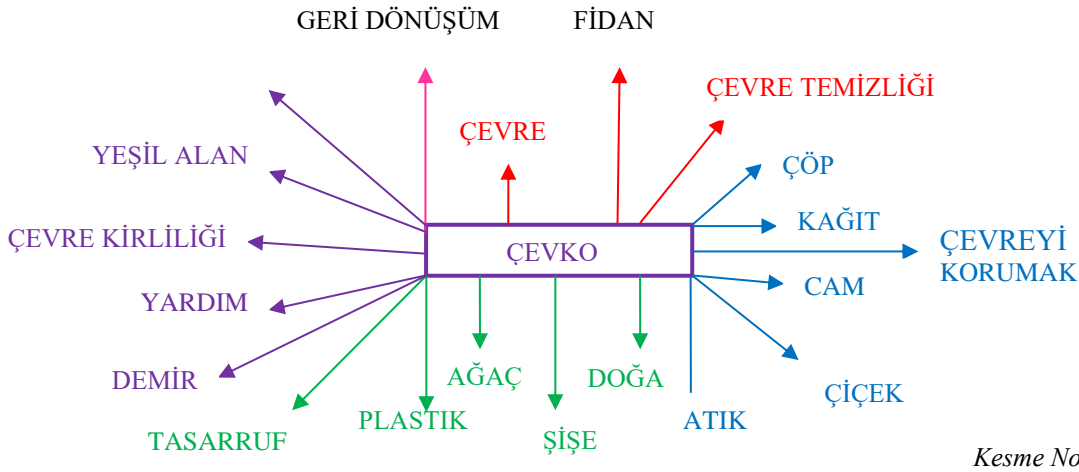

Kesme Noktası 49-30 arası

Ortaokul Öğrencilerinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testiyle İncelenmesi

Şekil 17: ÇEVKO Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 49-30 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 17’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “ÇEVKO” anahtar kavramı ile yalnız Doğa, Şişe, Ağaç, Plastik, Tasarruf kelimeleriyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Tasarruf kavramı atıkların geri dönüştürülmesi, ekonomiye kazandırılması şeklinde düşünülüp, ilişkilendirildiği görülmektedir.

Şekil 18: ÇEVKO Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 29-10 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 18’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “ÇEVKO” anahtar kavramının Demir, Yardım, Çevre Kirliliği, Yeşil Alan, Doğal Afet kelimeleriyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Önceki cevap kelimelerden farklı olarak Doğal Afet cevabı kelimesinin “Çevre” ile bağdaştırılıp yazıldığı görülmektedir.

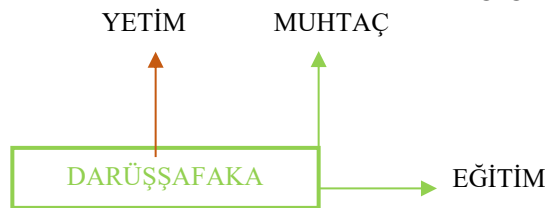
DARÜŞŞAFAKA anahtar kavramına ilişkin katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda oluşturulan kavram ağı grafikleri aşağıda gösterilmiştir.

Kesme Noktası 130-149 Arası

Şekil 19: DARÜŞŞAFAKA Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 130-149 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

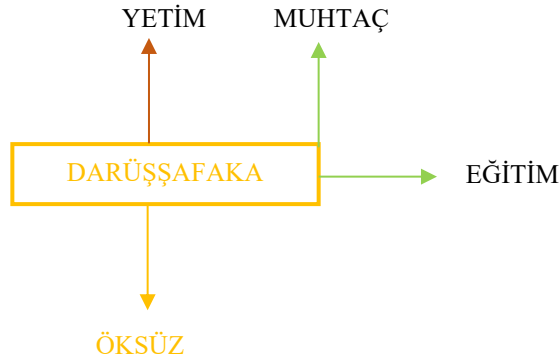
Şekil 19’da görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “DARÜŞŞAFAKA” anahtar kavramı katılımcılarla kurumun faaliyetleri düşünülerek sadece Yetim kelimesinin ilişkilendirildiği görülmektedir.

Kesme Noktası 129-110 Arası

Şekil 20: DARÜŞŞAFAKA Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 129-110 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

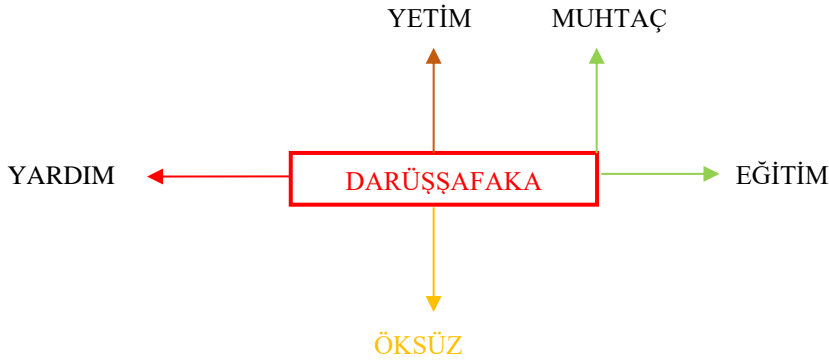
Şekil 20’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “DARÜŞŞAFAKA” anahtar kavramı Muhtaç, Eğitim kelimelerinin ilişkilendirildiği görülmektedir. Yetim ve Muhtaç kelimelerinden farklı olarak Eğitim kelimesi dikkati çekmektedir.

Kesme Noktası 109-90 Arası

Şekil 21: DARÜŞŞAFAKA Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 109-90 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

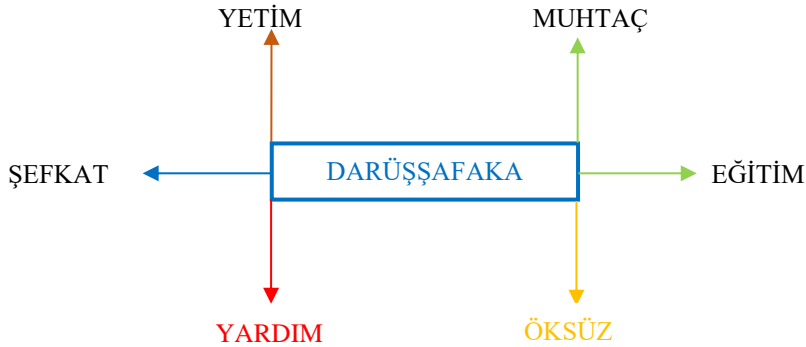
Şekil 21’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “DARÜŞŞAFAKA” anahtar kavramının Öksüz kelimesiyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Şekle bakıldığında; Yetim, Öksüz, Eğitim, Muhtaç gibi kavramlarla kurumun faaliyetleri kısaca özetlenmiş denilebilir.

Kesme Noktası 89-70 Arası

Şekil 22: DARÜŞŞAFAKA Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 89-70 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

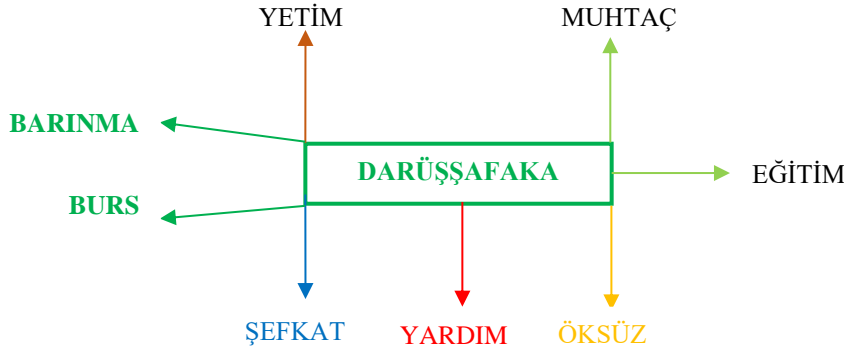
Şekil 22’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “DARÜŞŞAFAKA” anahtar kavramının Yardım kelimesiyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Diğer STK’lere verilen cevap kelimelerde de olduğu gibi bu kuruluştaki Yardım cevap kelimesi dikkati çekmektedir.

Kesme Noktası 69-50 Arası

Şekil 23: DARÜŞŞAFAKA Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 69-50 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

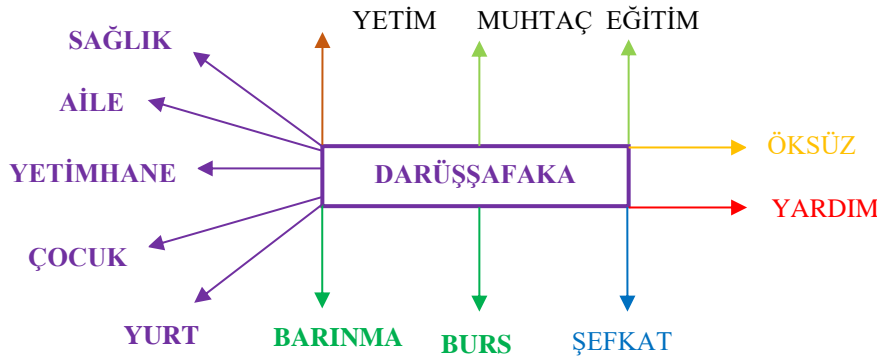
Şekil 23’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “DARÜŞŞAFAKA” anahtar kavramının yalnız Şefkat kelimesiyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Kurumun Türkçe isminin açıklanması neticesinde böyle bir kelimenin cevap olarak verildiği düşünülmektedir.

Kesme Noktası 49-30 Arası

Şekil 24: DARÜŞŞAFAKA Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 49-30 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 24’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “DARÜŞŞAFAKA” anahtar kavramının Burs, Barınma kelimeleriyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Kuruluşun burs ve barınma faaliyetleri de bu kesme noktasında ortaya çıkmıştır.

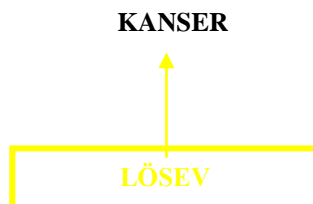

Kesme Noktası 29-10 Arası

Şekil 25: DARÜŞŞAFAKA Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 29-10 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 25’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “DARÜŞŞAFAKA” anahtar kavramının Yurt, Çocuk, Yetimhane, Aile, Sağlık gibi aile-çocuk-yuva bağlamında kelimelerle ilişkilendirildiği görülmektedir. Bu kesme noktasında kuruluşa dair en çok cevap kelime verilen nokta olduğu görülmektedir.

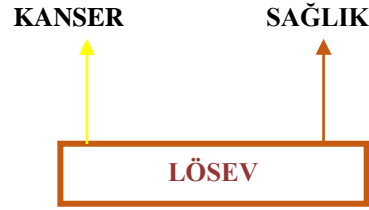
LÖSEV anahtar kavramına ilişkin katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda oluşturulan kavram ağı grafikleri aşağıda gösterilmiştir.

Kesme Noktası 249-200 Arası

Şekil 26: LÖSEV Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 249-200 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

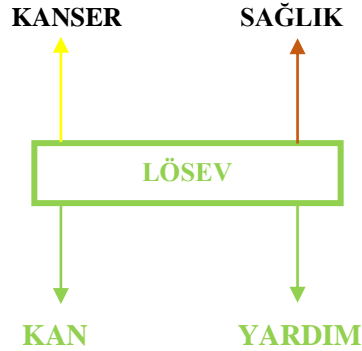
Şekil 26’da görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “LÖSEV” anahtar kavramı ile kuruluşun birincil faaliyetlerinden biri olan Kan Kanseriyle mücadelesinden ötürü Kanser kelimesinin ilişkilendirildiği görülmektedir.

Kesme Noktası 149-130 Arası

Şekil 27: LÖSEV Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 149-130 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

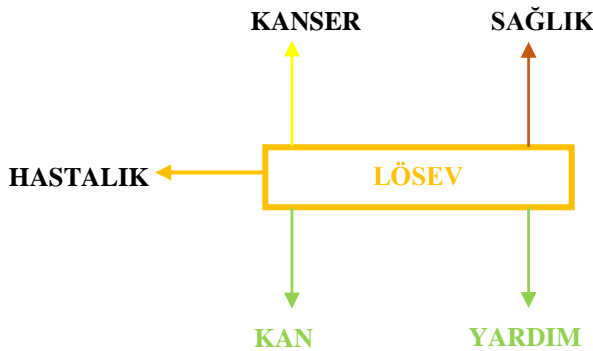
Şekil 27’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “LÖSEV” anahtar kavramının Sağlık kelimesiyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Kanser kelimesinin akla gelmesinden dolayı doğal olarak Sağlık cevap kelimesinin yazılması doğal olarak ortaya çıktığı görülmektedir.

Kesme Noktası 129-110 Arası

Şekil 28: LÖSEV Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 129-110 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

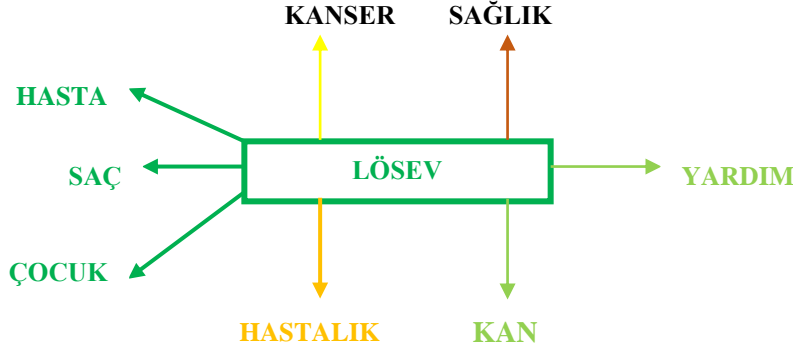
Şekil 28’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “LÖSEV” anahtar kavramı ile kuruluşun faaliyetlerinden dolayı Yardım ve Kan kelimelerinin ilişkilendirildiği görülmektedir. Diğer kuruluşlarda da olduğu gibi Yardım cevap kelimesi bu kesme noktasında ve şekilde yerini almıştır.

Kesme Noktası 90-109 Arası

Şekil 29: LÖSEV Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 90-109 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

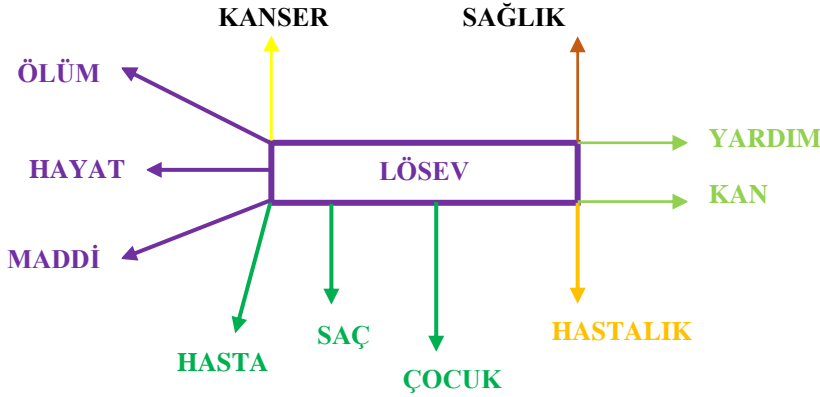
Şekil 29’da görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “LÖSEV” anahtar kavramının kuruluşun faaliyetleri doğrultusunda doğal olarak Hastalık kelimesiyle ilişkilendirildiği görülmektedir.

Kesme Noktası 49-30 Arası

Şekil 30: LÖSEV Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 49-30 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 30’da görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “LÖSEV” anahtar kavramı ile Çocuk, Saç, Hasta kelimelerinin ilişkilendirildiği görülmektedir. TV’de kuruluşun faaliyetleriyle karşılaşan katılımcıların çocuk ve saç kelimelerini ilişkilendirdikleri görülmektedir.

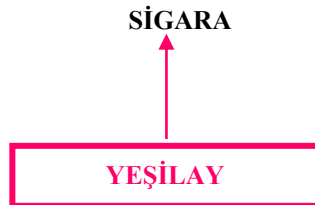

Kesme Noktası 29-10 Arası

Şekil 31: LÖSEV Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 29-10 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 31’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “LÖSEV” anahtar kavramı ile Maddi, Hayat, Ölüm kelimelerinin ilişkilendirildiği görülmektedir. Diğer cevap kelimelerden farklı olarak Ölüm ve Hayat cevap kelimelerinin Kan Kanseri ile ilgili katılımcıların zihinlerindeki bağlantıyı göstermektedir.

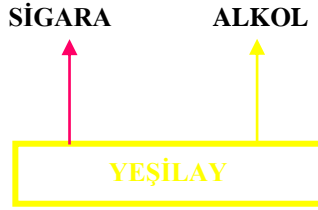
YEŞİLAY anahtar kavramına ilişkin katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda oluşturulan kavram ağı grafikleri aşağıda gösterilmiştir.

Kesme Noktası 250 Ve Üzeri

Şekil 32: YEŞİLAY Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 250 Ve Üzeri İçin Oluşturulan Kavram Ağı

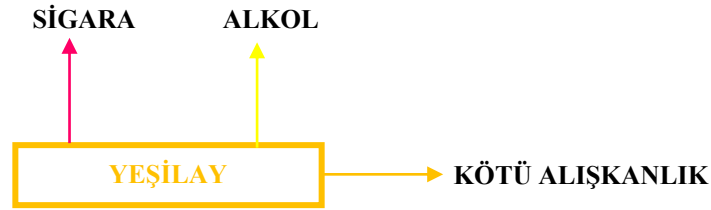
Şekil 32’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “YEŞİLAY” anahtar kavramı ile kuruluşun en bilinen faaliyeti olarak tütün ve türevleri gibi bağımlılıklar ile mücadelesi olarak Sigara kelimesinin ilişkilendirildiği görülmektedir.

Kesme Noktası 249-200 Arası

Şekil 33: YEŞİLAY Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 249-200 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

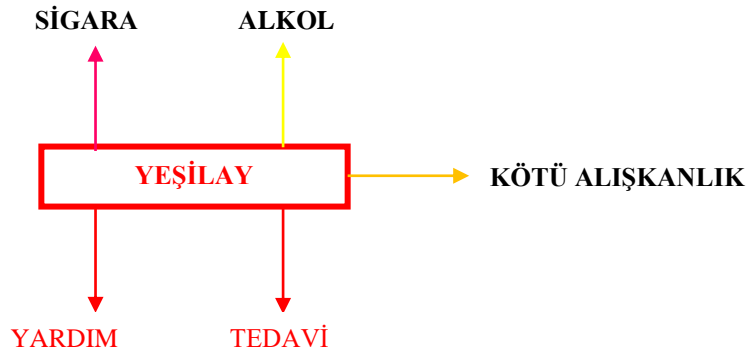
Şekil 33’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “YEŞİLAY” anahtar kavramı ile Alkol kelimesinin ilişkilendirildiği görülmektedir. Sigara ve Alkol bağımlılığının katılımcılarca bilindiği ve kurumun bu bağımlılıklarla mücadele ettiği bilinmektedir.

Kesme Noktası 109-190 Arası

Şekil 34: YEŞİLAY Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 109-90 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

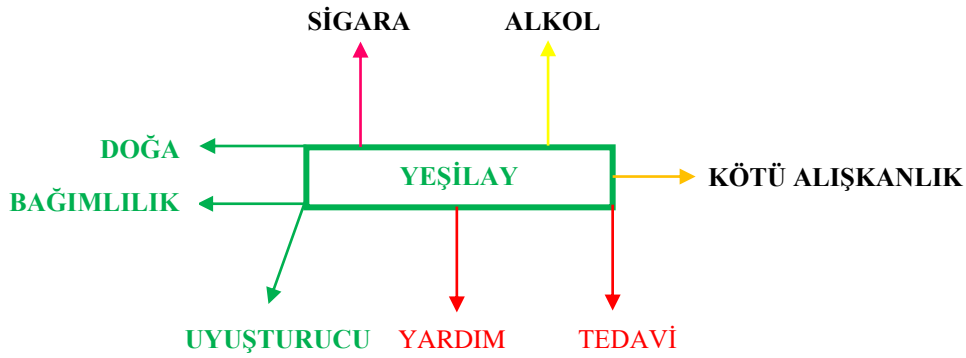
Şekil 34’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “YEŞİLAY” anahtar kavramı ile Kötü Alışkanlık kelimesinin ilişkilendirildiği görülmektedir. Bağımlılıklar ile ilişkilendirildiğinde bu cevap kelimesinin verildiği görülmektedir.

Kesme Noktası 89-70 Arası

Şekil 35: YEŞİLAY Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 89-70 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

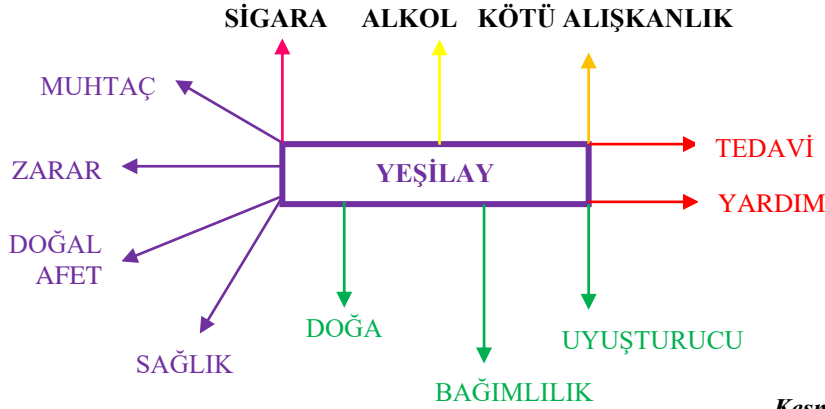
Şekil 35’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “YEŞİLAY” anahtar kavramı ile Tedavi ve Yardım kelimelerinin ilişkilendirildiği görülmektedir. Kuruluşun faaliyetlerinden biri olan bağımlılıkların tedavi edildiği ve diğer kuruluşlarda da olduğu gibi Yardım cevap kelimesinin de kuruluş ile ilişkilendirildiği görülmektedir.

Kesme Noktası 49-30 Arası

Şekil 36: YEŞİLAY Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 49-30 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 36’da görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “YEŞİLAY” anahtar kavramı ile Uyuşturucu, Bağımlılık, Doğa kelimelerinin ilişkilendirildiği görülmektedir. Diğer bağımlılıkların yanı sıra uyuşturucu bağımlılığı cevap kelime olarak verilmiş; Bağımlılık cevap kelimesi bu noktada dâhil olmuştur. Doğa cevap kelimesinin ise kuruluşun isminden dolayı verildiği düşünülmektedir.

Kesme Noktası 29-10 Arası

Şekil 37: YEŞİLAY Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 29-10 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 37’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “YEŞİLAY” anahtar kavramı ile Sağlık, Doğal Afet, Zarar, Muhtaç kelimelerinin ilişkilendirildiği görülmektedir. Sağlık, Zarar cevap kelimelerinin yanı sıra Doğal Afet ve Muhtaç cevap kelimeleri dikkati çekmektedir. Doğal Afet kelimesinin bir önceki şekildeki Doğa cevap kelimesiyle aynı minvalde cevap olarak verildiği düşünülmektedir.

MEHMETÇİK anahtar kavramına ilişkin katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda oluşturulan kavram ağı grafikleri aşağıda gösterilmiştir.

Şekil 38: Mehmetçik Vakfı Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 250 Ve Üzeri İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 38’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “Mehmetçik Vakfı” anahtar kavramının Asker kelimesiyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Mehmetçik denince akla Asker kelimesinin geldiği görülmektedir.

Kesme Noktası 249-200 Arası

Şekil 39: Mehmetçik Vakfı Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 249-200 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

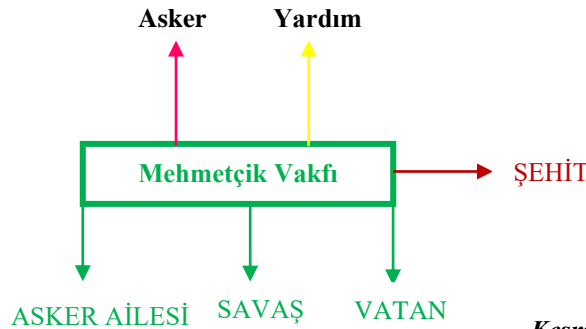
Şekil 39’da görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “Mehmetçik Vakfı” anahtar kavramının Yardım kelimesi ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Diğer STK’lerde olduğu gibi bu kuruluşa da Yardım cevap kelimesi yerini almış bulunmaktadır.

Kesme Noktası 169-150 Arası

Şekil 40: Mehmetçik Vakfı Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 169-150 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

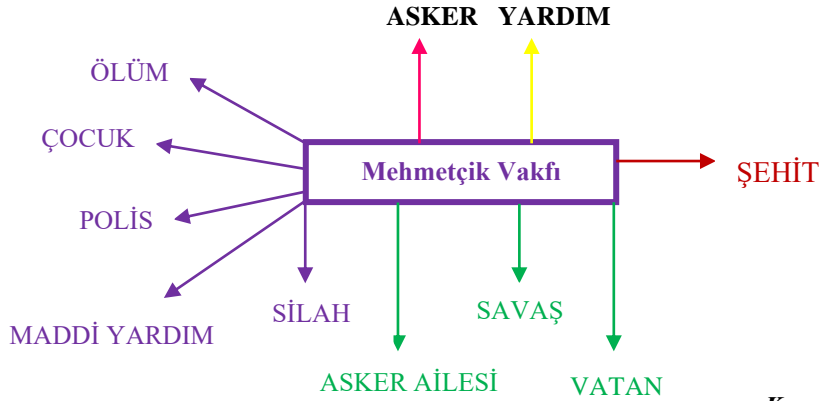
Şekil 40’da görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “Mehmetçik Vakfı” anahtar kavramının ile yalnız Şehit kelimesi ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Anahtar kavramın doğal olarak askerlik ve şehitlik kelimelerini çağrıştırdığı düşünülmektedir.

Kesme Noktası 49-30 Arası

Şekil 41: Mehmetçik Vakfı Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 49-30 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 41’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “Mehmetçik Vakfı” anahtar kavramının Vatan, Savaş, Asker Ailesinden oluşan cevap kelimeler ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Savaş ve Vatan kavramlarının yanı sıra Asker Ailesi kavramı dikkati çekmekte katılımcılarca kurumun gazi, şehit aileleriyle bağlantılı oldukları düşüncesini göstermektedir.

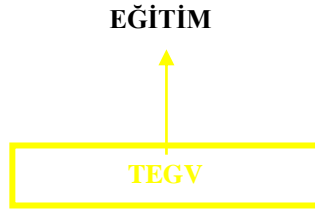

Kesme Noktası 29-10 Arası

Şekil 42: Mehmetçik Vakfı Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 29-10 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 42’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “Mehmetçik Vakfı” anahtar kavramının Silah, Maddi Yardım, Polis, Çocuk, Ölüm kelimeleri ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Çocuk, Silah, Ölüm, Maddi Yardım cevap kelimelerinin önceki cevap kelimelerle bağlantılı olduğu düşünüldüğünde; Polis kelimesinin Mehmetçik Vakfı ile katılımcılar tarafından bağdaştırılması dikkati çekmektedir.

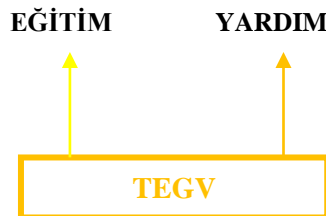
TEGV anahtar kavramına ilişkin katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda oluşturulan kavram ağı grafikleri aşağıda gösterilmiştir.

Kesme Noktası 249-200 Arası

Şekil 43: TEGV Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 249-200 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 43’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “TEGV” anahtar kavramının Eğitim kelimesiyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Kuruluşun isminin bu cevap kelimesinin ortaya çıkmasında etkisi olduğu düşünülmektedir.

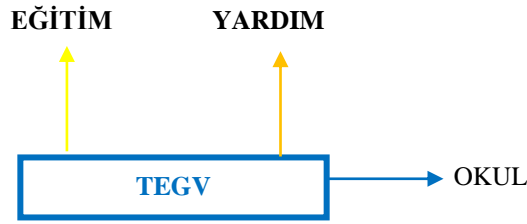
Kesme Noktası 109-90 Arası

Şekil 44: TEGV Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 109-90 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 44’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “TEGV” anahtar kavramının Yardım kelimesiyle

Ortaokul Öğrencilerinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testiyle İncelenmesi

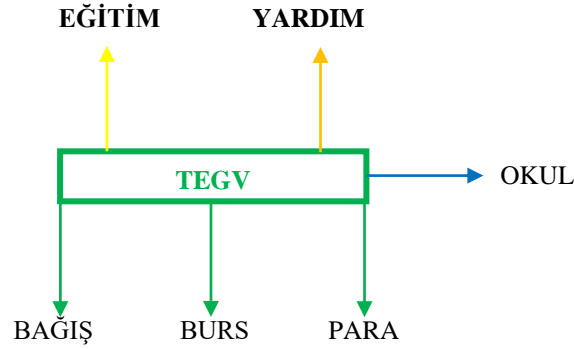
ilişkilendirildiği görülmektedir. Diğer STK'lerde olduğu gibi bu anahtar kavramda da Yardım kelimesi yerini almış bulunmaktadır.

Kesme Noktası 69-50 Arası

Şekil 45: TEGV Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 69-50 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

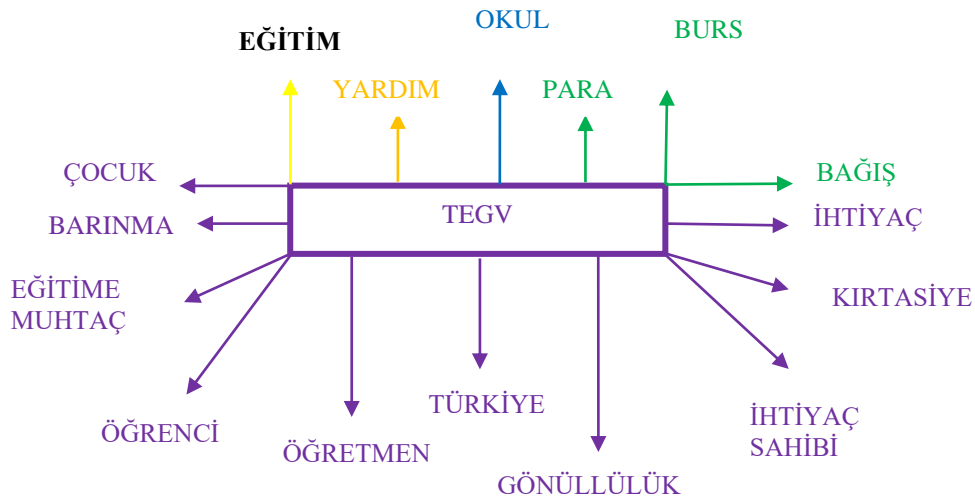
Şekil 45’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “TEGV” anahtar kavramının diğer cevap kelimeler ve kuruluş ismi göz önünde bulundurulduğunda katılımcılarca Okul kelimesiyle ilişkilendirildiği görülmektedir.

Kesme Noktası 49-30 Arası

Şekil 46: TEGV Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 49-30 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 46’da görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “TEGV” anahtar kavramının Para, Burs, Bağış kelimeleriyle ilişkilendirildiği ve cevap kelime sayısında artış görülmektedir. Kuruluşun faaliyetleri doğrultusunda katılımcıların zihinlerinde bu kelimelerin var olduğu anlaşılmaktadır.

Kesme Noktası 29-10 Arası

Şekil 47: TEGV Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 29-10 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 47’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “TEGV” anahtar kavramının İhtiyaç, Kırtasiye, İhtiyaç Sahibi, Gönüllülük, Türkiye, Öğretmen, Öğrenci, Eğitime Muhtaç, Barınma, Çocuk kelimeleriyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Bu kesme noktasında anahtar kavrama birbiriyle ilişkili ve en çok cevap kelimeye sahip kesme noktası olduğu dikkati çekmektedir. Türkiye cevap kelimesinin kuruluşun isminden ötürü yazıldığı ön görülmektedir.

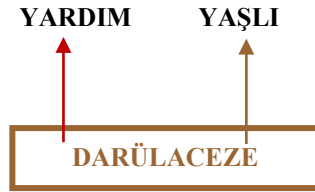
DARÜLACEZE anahtar kavramına ilişkin katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda oluşturulan kavram ağı grafikleri aşağıda gösterilmiştir.

Kesme Noktası 169-150 Arası

Şekil 48: DARÜLACEZE Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 169-150 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

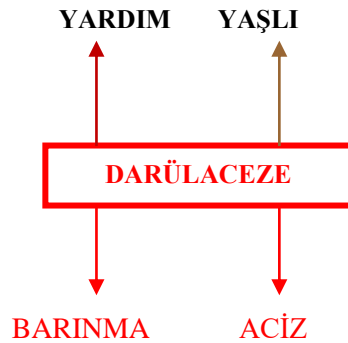
Şekil 48’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “DARÜLACEZE” anahtar kavramının Yardım kelimeleriyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Diğer STK’lerde olduğu gibi yine bu kuruluşta da katılımcılar Yardım faaliyetini yazmayı ihmal etmedikleri görülmektedir.

Kesme Noktası 149-130 Arası

Şekil 49: DARÜLACEZE Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 149-130 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 49’da görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “DARÜLACEZE” anahtar kavramının yalnız Yaşlı kelimesiyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Kuruluşun faaliyetleri ve kimleri kapsadığından bahsedildiğinden ötürü bu cevap kelimesinin katılımcılarla yazıldığı düşünülmektedir.

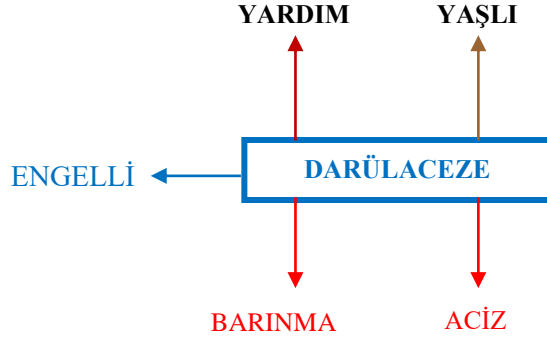
Kesme Noktası 89-70 Arası

Şekil 50: DARÜLACEZE Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 89-70 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 50’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “DARÜLACEZE” anahtar kavramının Aciz,

Ortaokul Öğrencilerinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testiyle İncelenmesi

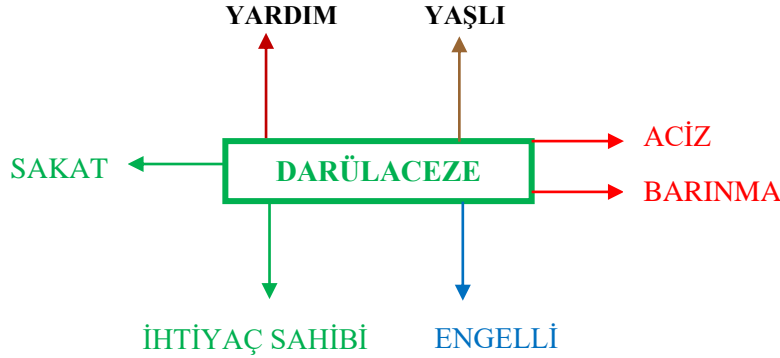
Barınma kelimeleriyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Kurumun isminin günümüz Türkçe karşılığı ifade edildiğinden Aciz cevap kelimesinin verildiği görülmektedir.

Kesme Noktası 69-50 Arası

Şekil 51: DARÜLACEZE Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 69-50 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

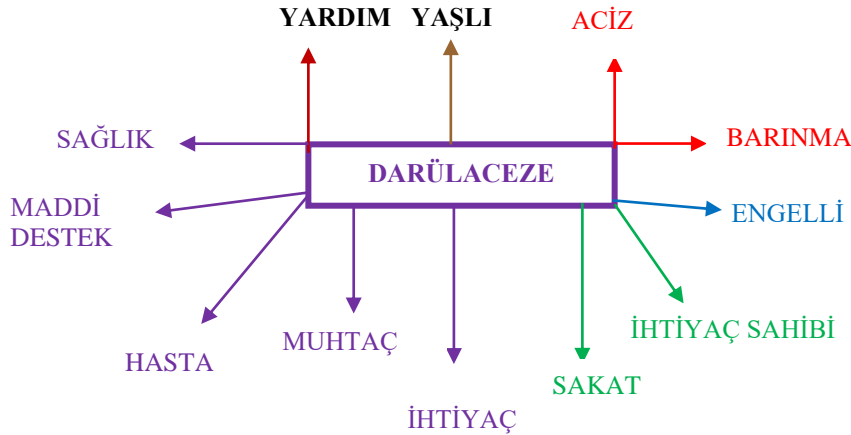
Şekil 51’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “DARÜLACEZE” anahtar kavramının yalnız Engelli kelimesi ile ilişkilendirildiği görülmektedir.

Kesme Noktası 49-30 Arası

Şekil 52: DARÜLACEZE Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 49-30 Arası İçin Oluşturulan Kavram Ağı

Şekil 52’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “DARÜLACEZE” anahtar kavramının İhtiyaç Sahibi, Sakat kelimeleri ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Bir önceki şekilde cevap kelime olarak verilen Engelli kelimesinden sonra bu şekilde Sakat kelimesinin cevap olarak verilmesi dikkati çekmektedir.

Kesme Noktası 29-10 Arası

Şekil 53: DARÜLACEZE Anahtar Kavramına İlişkin Kesme Noktası 29-10 Arası İçin Oluşturulan

Şekil 53’de görüldüğü üzere; bu kesme noktasında “DARÜLACEZE” anahtar kavramının İhtiyaç, Muhtaç, Hasta, Maddi Destek, Sağlık kelimeleri ile ilişkilendirildiği görülmektedir. En çok cevap kelimeye sahip kesme noktası olmasının yanı sıra birbirleriyle alakalı cevap kelimeler verildiği görülmektedir. Kuruluşun Maddi Yardım yapmamasına rağmen verilen Maddi Destek cevap kelimesi diğer kuruluşlara verilen cevap kelimelerden farklı değildir.

TARTIŞMA / SONUÇ / ÖNERİ

Ortaokul öğrencilerinin sivil toplum kuruluşlarına yönelik bilişsel yapılarını kelime ilişkilendirme testi ile inceleyen bu çalışmada anahtar kavram olarak verilmiş olan 9 STK ile 8636 frekansa ve 395 cevap kelimeyle ilişkilendirilmiştir. Bazı cevap kelimelerde frekans bakımından birbirine yakın olduğu görülse de bazı cevap kelimeler arasında da frekans farklarının (ranj) yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmada veri toplama aracı olan KİT, araştırmanın amacına ulaşmasını sağlamış, katılımcıların STK’lere yönelik bilişsel yapılarını, kelime haznelerini ortaya çıkarmakta başarılı olmuştur. Araştırma yapılan çalışma grubu seviyeleri (5. 6. ve 7. Sınıf) göz önüne alındığında hem STK’lere hem de bunlara yönelik kelime dağarcıklarının beklenen seviyelerde olmadığı anlaşılmaktadır. Bunun dışında da öğrencilerin bir konu hakkında düşüncelerini tam anlamıyla ifade edemedikleri görülmektedir.

Anahtar kavram olarak verilen **TEMA** Vakfına öğrenciler tarafından 22 cevap kelime ve bu cevap kelimelere yönelik toplam tekrar sıklığının (frekans) 1167 olduğu görülmüş ve bu açıdan bakıldığında bu anahtar kavrama yönelik kelime üretmede bir zorluk yaşanmadığı görülmüştür. 307 frekans ile en çok “Ağaç” kelimesi ilişkilendirilmiştir. Bu cevap kelime ve frekansın ortaya çıkışında ülkemizde son zamanlarda çıkarılan ve özellikle araştırmanın yapıldığı Akdeniz, Ege Bölgelerindeki orman yangınlarının ve sonrasında bahsi geçen kuruluş ve diğer kuruluşların organize şekilde yaptığı “ağaçlandırma faaliyetlerinin” etkili olduğu düşünülebilir. Ağaç cevap kelimesinden sonra sırasıyla; Oksijen, Doğa, Toprak, Erozyon, Çevre, Ağaç Dikme, Yeşil, Orman, Kuraklık, Fidan, Su, Heyelan, Yardım, Bitki, Çiçek, Eğitim, Deprem, Sel, Doğal Afet, Yangın ve Canlılar cevap kelimeleri olmuştur. **TEMA** anahtar kavramına en az frekansta cevap olarak üretilen kelime ise “Canlılar” olmuştur. Ayrıca **TEMA** Vakfına üretilen cevap kelime adeti itibarıyla 22 olmakla beraber en çok kelime üretilen anahtar kavram olmuştur.

Anahtar kavram olarak verilen **KIZILAY**’a öğrenciler tarafından 17 cevap kelime ve bu kelimelere dair 1227 sıklık ile en çok frekansa sahip anahtar kavram olmuş ve öğrencilerin yine bu kavramla ilgili cevap vermede problem yaşamadıkları görülmüştür. En çok ilişkilendirilen kelimenin 394 frekans ile “Yardım” kelimesinin olması dikkat çekicidir. Bu doğrultuda Kızılay’ın, bireylerin algısında bu kuruluşun biraz da bulunulan coğrafyaya göre yani Suriye sınırına yakınlık ve Suriye iç savaşından ötürü ülkemizde bulunan Suriyeli mülteciler ve onların çocukları ile iç içe olmaları etkili olmuş olabilir. Aynı zamanda “Kan Bağışı” cevap kelimesinin de gene kuruluşun yaygın bir faaliyeti olmasından hareketle 165 kere tekrar ettiği görülmektedir. Bu yargılara ulaşmada Kızılay ve faaliyetlerinin gerek toplum gerekse sosyal medya ve TV’lerde yaygın tanıtım faaliyetlerinin olduğu düşünülebilir. Bu cevap kelimelerden sonra sırası ile; Sağlık, Barınma, Doğal Afet, Deprem, Kan, Para, Muhtaç, Sel, İçecek, İnsan, Soda, Savaş, Kaza, Yangın kelimeleri cevap kelime olarak üretilmiş ve en az frekansa kelime “Yangın” cevap kelimesi olmuştur.

Anahtar kavram olarak verilen **ÇEVKO** Vakfına öğrenciler tarafından 20 cevap kelimeye dair toplamda 1107 frekans gözlenmiş ve yine kelime üretmede bir zorluk yaşanmadığı görülmüştür. 268 frekans ile en çok “Geri Dönüşüm” cevap kelimesi ilişkilendirilmiştir. Geri Dönüşüm cevap kelimesinden sonra sırasıyla; Çevre, Fidan, Çevre Temizliği, Çöp, Kâğıt, Çevreyi Korumak, Cam, Çiçek, Atık, Doğa, Şişe, Ağaç, Plastik, Tasarruf, Demir, Yardım, Çevre, Çevre Kirliliği, Yeşil Alan, Doğal Afet cevap kelimeleri olmuştur. **ÇEVKO** anahtar kavramı en çok cevap kelime (kelime adedi) üretilen **TEMA** anahtar kavramından sonra ikinci sırada gelmektedir.

DARÜŞŞAFAKA anahtar kavramına üretilen cevap kelimeler ve tekrar sıklıklarına bakıldığında 13 cevap kelime ve bu kelimelere ait 746 frekans toplamı gözlenmiş; öğrencilerin bu anahtar kavramda kelime

Ortaokul Öğrencilerinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testiyle İncelenmesi

üretmekte kısmen zorlandıkları görülmüştür. Bu durumun oluşmasında öğrencilerin daha öncesinde bu kuruluşun ismini dahi duymadıkları kaldı ki faaliyetlerinin ne olduğu hakkında bir kısmının da bilgisi olmadığı gözlemlenmiştir. Kuvvetle ihtimal ki kuruluşun isminden ötürü bir yabancılık veyahut günlük hayat, sosyal medya, TV gibi platformlarda gündeme gelmemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu anahtar kavramda en çok frekansa sahip cevap kelime “Yetim” cevap kelimesi olmakla beraber sırasıyla; Muhtaç, Eğitim, Öksüz, Yardım, Şefkat, Burs, Barınma, Yurt, Çocuk, Yetimhane, Aile, Sağlık cevap kelimeleri gelmektedir. Verilen cevaplara bakıldığında kurumun koruma, eğitim ve yardım kuruluşu olmasının yanı sıra çocuklara yönelik faaliyetlerinin anlaşıldığı görülmektedir. En az frekansa sahip cevap kelime ise “Sağlık” kelimesi olmuştur.

Anahtar kavram olarak verilen **LÖSEV** Vakfına dair cevap kelime ve frekanslara bakıldığında 11 cevap kelime ve bunların tekrarlanma sıklığı olan 860 frekans toplamı ortaya çıkmıştır. Cevap kelime ve frekansın az olmasında öğrencilerin bu kurumun ismini çok duymadıkları, bilenlerin de bir hastane odasında saç tıraş edilmiş çocukların tedavi edildiklerine dair görüntüleri hatırladıkları gözlenmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin bu vakıf hakkında bilgi sahibi olmamasının nedenlerinden birinin vakfın toplumda, eğitim kurumlarında ve gerek sosyal medya gerekse TV, Radyo gibi platformlarda yeterince bilinmemesi ya da toplumda, kamuoyunda gerektiği kadar önem verilmemesi olduğu düşünülmektedir. **LÖSEV** anahtar kavramına dair en çok frekansa sahip cevap kelime “Kanser” cevap kelimesi olmuş ve sırasıyla; Sağlık, Yardım, Kan, Hastalık, Çocuk, Saç, Hasta, Maddi, Hayat, Ölüm cevap kelimeleri gelmektedir. En az frekansa sahip kelimeyse “Ölüm” kelimesi olmuştur.

Anahtar kavram olarak verilen **YEŞİLAY**’ a dair cevap kelime ve frekanslara bakıldığında 12 cevap kelime ve bunların tekrarlanma sıklığı olan 956 frekans toplamı ortaya çıkmıştır. Cevap kelime sayısının az olduğu gözlemlense de frekans toplamının yüksek olmasının temel nedenlerinden biri bu kuruluşun toplumda bağımlılıklara yönelik yaptığı faaliyetler ve aynı zamanda katılımcıların bu bağımlılıklara yönelik algılarının farkında olmalarıdır. Keza sigara ve alkol gibi başat gelen zararlı madde kullanımları toplumda ve yakın çevrede bariz şekilde vuku bulmaktadır. **YEŞİLAY** anahtar kavramına dair en çok frekansa sahip cevap kelimeler 269- 227 tekrar sıklıkları ile “Sigara- Alkol” cevap kelimeleri olurken bunları sırasıyla; Sigara, Alkol, Kötü Alışkanlık, Tedavi, Yardım, Uyuşturucu, Bağımlılık, Doğa, Sağlık, Doğal Afet, Zarar, Muhtaç cevap kelimeleri gelmektedir. En az frekansa sahip kelimeyse “Muhtaç” kelimesi olmuştur.

MEHMETÇİK Vakfı anahtar kavramına baktığımızda 11 cevap kelime ve bunlara ait 860 frekans toplamı ortaya çıkmıştır. Cevap kelime ve sıklığın az olması göz önüne alındığında kuruluşun isminden dolayı katılımcıların kavrama dair sınırlı sayıda kelime ürettikleri gözlemlenmiştir. Mehmetçik kavramından ne anlaşıldığı ve akıllara ne geldiği malum üzeredir. Katılımcıların da bu doğrultuda verdiği cevaplar başta “Asker- Yardım” olmak üzere bu kelimeleri de sırasıyla; Şehit, Vatan, Savaş, Asker Ailesi, Silah, Maddi Yardım, Polis, Çocuk, Ölüm cevap kelimeleri takip etmektedir. En az tekrar eden cevap kelime de “Ölüm” kelimesi olmuştur. Çocuk cevap kelimesi ise Şehit veya Asker-Polis Çocuklarının katılımcılar tarafından düşünülerek yazıldığı tahmin edilmektedir.

TEGV anahtar kavramına dair katılımcı algılarına bakıldığında 16 cevap kelime ve bunların frekans toplamı 681 olarak belirlenmiştir. Frekansın az cevap kelimenin fazla olması hususunda ise yine diğer kuruluşlarda belirttiğimiz üzere kuruluşun yani TEGV hem toplumda hem de TV, Sosyal Medya platformlarında kuruluşa ait tanıtım, reklam ve faaliyet içeriklerinin yaygın olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Katılımcılara kuruluş ile ilgili kısa bir açıklama yapıldıktan sonra 16 cevap kelimenin üretilmesinin yanında frekans toplamının bu oranda ve diğer kuruluşlara nazaran düşük olması bu şekilde açıklanabilir. TEGV anahtar kavramına katılımcılar en başta “Eğitim- Yardım” kelimelerini verirken bu kelimeleri sırasıyla; Okul, Para, Burs, Bağış, İhtiyaç, Kırtasiye, İhtiyaç Sahibi, Gönüllülük, Türkiye, Öğretmen, Öğrenci, Eğitime Muhtaç, Barınma, Çocuk cevap kelimeleri takip etmektedir. En az frekansa sahip cevap kelime “Çocuk” kelimesi olmuştur.

Son olarak **DARÜLACEZE** anahtar kavramına dair cevap kelime ve frekanslara bakıldığında 12 cevap kelime ve bunlara ait toplam frekans toplamı 715 olarak gözlenmiştir. Kuruluşun isminin günümüz Türkçesi olmaması ve öğrencide karşılığının olmamasından ötürü katılımcılara kuruluş hakkında kısa ve öz faaliyetleri

Ortaokul Öğrencilerinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testiyle İncelenmesi

anlatılmış ve cevap kelimeler üretmeleri istenmiştir. Nihayetinde katılımcıların cevap kelimelerine bakıldığında başta “Yardım- Yaşlı” cevap kelimeleri ortaya çıkmış bu kelimeleri de sırasıyla; Aciz, Barınma, Engelli, İhtiyaç Sahibi, Sakat, İhtiyaç, Muhtaç, Hasta, Maddi Destek, Sağlık cevap kelimeleri takip etmektedir. En az frekansa sahip cevap kelime ise “Sağlık” cevap kelimesidir.

En yüksek kesme noktasındaki anahtar kavramlara verilen cevap kelimeler sırasıyla KIZILAY, TEMA, YEŞİLAY, ÇEVKO, MEHMETÇİK, TEGV, LÖSEV anahtar kavramlarına üretilen “Yardım(f=394), Ağaç(f=307), Sigara(f=269), Geri Dönüşüm(f=268), Asker (f=266), Eğitim(f=227), Kanser(f=202) cevap kelimeleri olmuştur. En düşük kesme noktasındaki kelimeler ise TEMA, ÇEVKO, DARÜŞŞAFAKA, LÖSEV, YEŞİLAY, TEGV, DARÜLACEZE anahtar kavramlarına üretilen sırasıyla; Canlılar, Doğal Afet, Sağlık, Ölüm, Muhtaç, Çocuk, Sağlık cevap kelimeleri olmuştur. Bu cevap kelimelerin tekrar sıklıkları, frekansları 10’dur.

Kesme noktalarındaki hızlı değişimlere örnek verecek olursak; KIZILAY anahtar kavramında KN 390 ve üzerinden 169-150 arasına; TEMA anahtar kavramında KN 300 ve üzerinden 109-90’a; TEGV anahtar kavramında KN 249-200 arasından 109-90 kesme noktası aralığına düştüğü gözlenmiştir. Bu kesme noktalarında hızlı düşüşlerin gözlemlenmesi katılımcı öğrencilerden alınan cevap kelimelerin tekrar sıklığına yani frekanslara bağlıdır. Dolayısıyla katılımcılar tarafından en çok bilinen ve ilişkilendirilen cevap kelimeler yüksek kesme noktalarında çıkmakta ve düşüşler de yaşandıkça da cevap kavramlar da çeşitlilikler olmaktadır.

En fazla kavram ağı grafiği KIZILAY ve DARÜŞŞAFAKA anahtar kavramlarına ait olmakla beraber grafik sayıları 7’dir. En az kavram ağı grafiği de ÇEVKO, Mehmetçik Vakfı, TEGV anahtar kavramlarına aittir ve grafik sayıları 5’tir. Diğer anahtar kavramların grafik sayıları ise 6’dır.

Katılımcıların verilen anahtar kavramlara ürettikleri cevap kelimeler ile eğitim gördükleri eğitim kurumları, okul çevresi veyahut aile yapısı-gelir seviyesi arasında korelasyonundan detaylıca bahsedilemese de mevcut gelişmişlik seviyesine göre yorum yapılabilir. Bu doğrultuda araştırma yapılan ilçenin, il merkezinden uzak bir sınır yerleşim yeri olması, demografik çeşitliliğin bulunması ve dil çeşitliliğinin (Türkçe-Arapça dilleri) olması aynı zamanda ilçe merkezindeki okullarda araştırma testine verilen cevaplar ile merkez dışındaki eğitim kurumlarında teste verilen cevaplar arasında farklılıklar gözlemlenmiştir.

STK’ler toplum ve yaşamımızda yadsınamaz bir önemde iken özellikle yükseköğretimin ve toplumun gelecekteki bilinçli vatandaşları olması açısından ortaokul öğrencilerinin bu kuruluşlara yönelik bilgi ve algıları araştırma sonuçlarının tatmin edici düzeyde olmadığı gözlemlenmiştir.

Ulaşılan sonuçlar doğrultusunda alanyazında da belirtildiği üzere yapılan çalışmalardan/tezlerden Altay (2014) çalışmasında STK’lerin bireylere değerler öğretiminde faydalı olduğunu ifade etmiş ve kapsamalarının genişletilmesi önerisinde bulunmuştur. Gençoğlu (2019) çalışmasında ise KİT’in kavram yanlışlarını tespit etmede ve öğretmenler tarafından daha fazla kullanılması gerektiğini ifade etmiştir. Koçak (2019) araştırmasında ise gene KİT’in ders kitaplarında öğrenme stillerine yönelik kavram yanlışlarını tespit etmede kullanılabileceğini önerisini getirmektedir. Yılmaz (2009), Aydemir (2014), Doğan (2020) çalışmalarında KİT’in alternatif değerlendirme aracı olabileceği, testin eğitimciler arasında yaygınlaştırılması gerektiğini, kavram öğretiminde kullanılması gerekliliğini ifade etmişlerdir.

Alanyazında yukarıda belirttiğimiz tezlerden sonra makalelere bakıldığında ise Ersoy (2014) çalışmasında bireylerin STK’larda gerçekleştirdikleri etkin vatandaşlık deneyiminin bireylere sosyal ve ahlaki sorumlulukların yanında sosyalleşme becerisini artırdığı ve etkin vatandaşlık algısının oluştuğundan bahsetmiştir. Öztürk ve Yılmaz Özcan (2017) çalışmasında KİT’in kavram yanlışlarını ön-son test çalışması sayesinde büyük ölçüde giderdiğini; İnel ve diğerleri (2006) çalışmasında KİT’in kavram yanlışlarını tespit etmede; Ünal ve Er (2007), çalışmalarında soyut kavram öğretiminde izlenecek yolun ortaya çıkarılmasında KİT’in bir ölçme ve değerlendirme aracı olabileceğine önemle değinmişlerdir.

Öte yandan araştırma yapılan ortaokulların birçoğunda öğrenciler “sivil toplum kuruluşları”, “sivil toplum” veya “sivil” ve “toplum” kelimelerinin ne anlama geldiğini dahi bilmemektedir. Ayrıca araştırma yapılan ortaokullardaki öğrencilerin “STK nedir?” minvalindeki soru veya sorularına yetersiz cevap aldığı

Ortaokul Öğrencilerinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testiyle İncelenmesi

gözlenmiştir. Bundan dolayı Sosyal Bilgiler dersinde bu konu işlenmeye başlandığında kelime ve kavramların “Semantik” açıdan öğretmenin bu konuyu kavratacağı yolu bulması sonra da öğrenciye onun anlayacağı şekilde ve verilecek bilgilerin ezberden çok anlamaya, idrak etmeye yönelik şekilde aktarılması gerekmektedir. Aksi halde öğrenci mezun olana kadar hatta hayatı boyunca bu kuruluşların ya da Sivil Toplum Kuruluşu, Sivil Toplum kelimelerinin ne anlama geldiğini bilmeyecek ve itici bir güç olmadıkça araştırma yoluna da gitmeyecektir.

Araştırma yapılan çalışma grubu seviyeleri (5. 6. ve 7. Sınıf) göz önüne alındığında hem STK'lere hem de bunlara yönelik kelime dağarcıklarının beklenen seviyelerde olmadığı anlaşılmaktadır. Bunun dışında da öğrencilerin bir konu hakkında düşüncelerini tam anlamıyla ifade edemedikleri görülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin çeşitli STK'ler hakkında bilişsel algılarını kelime ilişkilendirme testi ile belirleyen bu araştırma aracılığıyla çıkan sonuçlara göre şu önerilerde bulunulabilir:

1) Öğrencilere gerek aile içerisinde gerek eğitim kurumları nezdinde aynı zamanda TV, Radyo ve Sosyal Medya platformlarında STK'lerin önemine yönelik çalışma ve tanıtım faaliyetleri kapsamı genişletilmeli ve gösterim sıklıkları artırılmalıdır.

2) Kelime İlişkilendirme Testinin derse katkıları yani anlatılan konuya dair alternatif bir tespit ve değerlendirme aracı olabileceği göz önünde bulundurularak öğretmenler tarafından kullanımı artırılmalıdır.

4) Sosyal Bilgiler öğretmenleri, hayatın içerisinde bir ders olması itibarıyla ilgili konuda öğrencilerini daha çok düşünmeye ve üretmeye sevk etmelidir.

5) Araştırma yapılan coğrafi bölgenin demografik, sosyo-ekonomik yapısı göz önüne alındığında STK'lerin tanıtımında kullanılacak yol, yöntem ve tanımlar öğrenciye uygun seviyede olmalıdır.

6) İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programındaki “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanına ve İlkokul Hayat Bilgisi öğretim programındaki tüm sınıflarda bulunan “Ülkemizde Hayat” öğrenme alanına STK'ler ile ilgili temel bilgi verilmesi açısından değinme anlamında kazanımlar eklenmelidir.

7) Ortaokul 8. Sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programında STK'ler ile ilgili detay verilmemiştir. Bu sınıf seviyesinde kazanımlar eklenmelidir.

8) Tüm bu öneriler doğrultusunda STK'lerin İl ve İlçe temsilcilikleri eğitim kurumlarını ziyaret ederek ya da kendi kuruluşlarına Milli Eğitim Müdürlükleri aracılığıyla öğrencilerin bu kuruluşları ziyaret etmelerini sağlayarak, öğrencilerin STK'ler hakkında daha fazla bilgiye ulaşmalarını sağlamalıdır.

10) Okullarda öğrenci kulüp faaliyetlerine idare ve öğretmenlerce daha fazla önem verilmeli; bu doğrultuda kulüp üyesi öğrencilere görev ve sorumluluklar verilmelidir. Aydemir, A. (2014). Ortaokul 7.Sınıf Öğrencilerinin Beşeri Coğrafya Kavramlarına İlişkin Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla İncelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

KAYNAKÇA

- Altay, S. (2014). Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarındaki Değerlerin Kazandırılmasında Sivil Toplum Kuruluşlarının Üstlenebilecekleri Roller. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Bahar, M. & Özatlı, N.S. (2003). Kelime İletişim Test Yöntemi ile Lise 1. Sınıf Öğrencilerinin Canlıların Temel Bileşenleri Konusundaki Bilişsel Yapılarının Araştırılması. *BAÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5.(2), 75-85.
- Bahar, M., Johnstone, A. H. & Sutcliffe, R. G. (1999) Investigation of students' cognitive structure in elementary genetics through word association tests, *Journal of Biological Education*, 33(3), 134-141.
- Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Bayhan, V. (2002). Demokrasi ve Sivil Toplum Örgütlerinin Engelleri: Patronaj ve Nepotizm. *CÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(1), 1-13.

Ortaokul Öğrencilerinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testiyle İncelenmesi

- Çaha, Ö. (1994). Osmanlı'da Sivil Toplum. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 49(03), 80-99. DOI: 10.1501/SBFder_0000001730
- Doğan, O. (2020). Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerinin Hukuk Ve Adalet Kavramlarına İlişkin Algılarının İncelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Ersoy, F. A. (2014). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Etkin Vatandaşlık Deneyimleri: Sivil Toplum Kuruluşları Örneği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 47(2), 65-88.
- Gençoğlu, E. S. (2019). 6. Sınıf Öğrencilerinin Doğal Afetlere Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi (Kit) Yoluyla İncelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- İnel, Y., Akar, C., & Üztemur, S. S. (2016). Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Yönetim Biçimleri Kavramlarına Yönelik Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla Tespiti. *Tarih Okulu Dergisi*, 28, 9., 523-540.
- Kan, A. (Ed.) (2019). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme* (12. Baskı), Ankara: Anı.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Koçak, P. Ö. (2019). Sosyal Bilgiler Öğretiminde Öğrenme Stiline Göre Yapılan Eğitim Faaliyetlerinin Öğrencilerinin Kavramsal Gelişim Sürecine Etkisi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kuçuradi, İ. (2003). Düşünen Sivil Toplum: Felsefi Yaklaşımlar-Açılımlar XIII. Sivil Toplum Kuruluşları Sempozyumu Sonuç Bildirgesi, İstanbul; Tarih Vakfı.
- Öztürk, T., Yılmaz Özcan, N. (2017). Sosyal Bilgiler Dersi "Bölgemizi Tanıyalım" Ünitesinde Öğrencilerin Kavramsal Gelişim Sürecinin İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(42) , 109-123.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar), Ankara.
- Ünal, F. & Er, H. (2017). Öğretmen Adaylarının Sosyal Bilgiler Dersinde Öğretimi Zor Olan Soyut Kavramlara İlişkin Bilişsel Yapılarının İncelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*. 1 (1), 6-24.
- Talas, M. (2011). Sivil Toplum Kuruluşları Ve Türkiye Perspektifi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (29), 387-401.
- Yıldırım, A., Şimşek H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (10. Baskıdan Tıpkı 11. Baskı), Ankara; Seçkin.
- Yıldırım, A., Şimşek H. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (Güncellenmiş 12. Baskı), Ankara: Seçkin,
- Yılmaz, H. (2019). 5.Sınıf Öğrencilerinin Türkiye'nin Bölgelerine Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi (Kit) Yoluyla İncelenmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: This study aims to identify the cognitive structures in secondary school students related to the NGOs of TEMA, LOSEV, KIZILAY, YESILAY, TEGV, CEVKO, Mehmetcik Foundation, Darüssafaka Society, and Darülaceze which are included in the social sciences textbooks for grades 5, 6, and 7 and taught as key concepts through Word Association Test (WAT). There are two studies on NGOs in the literature. The first study is titled "The roles that non-governmental organizations can play to help gain the values in educational programmes for social studies" (Altay, 2014). The other study is called "Social Studies Teacher Candidates' Experiences of Active Citizenship: The Case of Non-Governmental Organizations" (Ersoy, 2014). On the other hand, the lack of studies using the Word Association Test (WAT) with a similar purpose to our study and the geographical region, socio-economic and demographic situation where this study was conducted make the research significant.

Materials and Methods: This qualitative study, which aims to determine the secondary school students' cognitive structures towards NGOs through the Word Association Test (WAT), was designed as a phenomenological study. This study was carried out with 509 students in the 2021-2022 academic year in 9

Ortaokul Öğrencilerinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testiyle İncelenmesi

secondary schools in the Reyhanlı District of Hatay, affiliated to the Ministry of National Education. Data were collected using the Word Association Test prepared by the researcher. In the test, the names of the NGOs, TEMA, LÖSEV, KIZILAY, YEŞİLAY, TEGV, ÇEVKO, Mehmetçik Foundation, Darüşşafaka Society, Darülaceze included in the Social Studies curriculum and textbooks (5th, 6th and 7th Grades) were given to the participants and they were asked to write down the concepts and perceptions they associated with those organizations. A descriptive analysis approach, one of the qualitative data analysis techniques, was used in analyzing the data obtained through the word association test. Based on the answers given, a concept network was created, along with a frequency table indicating how many times the key concepts and answers were repeated. Descriptive analysis is a type of analysis that does not require detailed analysis, does not go into depth, but instead summarizes and interprets the results according to the topics given at the beginning, as well as describing and explaining these results and finally presenting the interpretation of the researcher (Yıldırım and Şimşek, 2018). Frequency tables are prepared to determine how many times each data is repeated and to provide a practical presentation of the measurement evaluation. The number or numbers showing how many of each data there are is called frequency (Kan, 2019). In order to reveal the cognitive structures of the participants based on the data, concept networks were created and the breakpoint technique introduced by Bahar, Johnstone, and Sutcliffe (1999) was used. In the technique in question, in the frequency table, for any key concept in the word association test, the cut-off point is determined as 3-5 numbers below the responses given the most and the response words above this response frequency are written in the first part of the concept network map. Then, the cut-off is reduced at certain intervals, and the process continues until all the keywords appear on the map (Bahar and Özatlı, 2003). In this study, the cut-off point was taken as 10 and above, and the response words below 10 were not included in the concept network.

Findings: Students provided 22 response words to the TEMA Foundation key concept, and the total repetition frequency for these response words was 1167, indicating that there was no difficulty in producing words for this key concept. KIZILAY was the key concept with 17 response words and with the highest frequency of 1227 frequencies for these words, and the students did not have any problems in answering this concept. For the ÇEVKO Foundation key concept, a total frequency of 1107 was obtained from 20 response words, and again, the students did not have any difficulty in producing words. For the DARÜŞŞAFAKA key concept, the 13 response words produced, and the total of 746 frequencies belonging to these words showed that the students had some difficulty in producing words in this key concept. For the LÖSEV Foundation key concept, a total of 11 response words and 860 frequencies, that is, the commonness of their repetition, were determined. For the YEŞİLAY key concept, 12 response words and 956 repetition frequencies have emerged. For the MEHMETÇİK Foundation key concept, 11 response words and a total of 860 frequencies were identified. For the TEGV key concept, 16 response words and a total of 681 frequencies were identified. Lastly, for the key concept of DARÜLACEZE, 12 response words and a total of 715 frequencies were observed.

Discussion: In line with the results, Altay (2014), one of the studies/theses in the literature, stated that NGOs are beneficial in teaching values to individuals and recommended the expansion of their scope. Gençoğlu (2019), on the other hand, suggested that WAT should be used more by teachers in detecting misconceptions. Likewise, Koçak (2019) proposed that WAT can be used to detect misconceptions about learning styles in textbooks. Yılmaz (2009), Aydemir (2014), and Doğan (2020) stated that WAT can be an alternative assessment tool, that the test should be disseminated among educators, and that it should be used in concept teaching..

Conclusion and Suggestions: WAT, the data collection tool used in the study, enabled the study to reach its purpose, and was successful in revealing the cognitive structures and vocabulary of the participants towards NGOs. It is understood that the examined study groups (5th, 6th, and 7th Grades) are not at the expected level for both NGOs and related vocabulary. Apart from this, it is seen that the students cannot fully express their thoughts on a subject. Based on the results of this study, which determines the cognitive perceptions of secondary school students about various NGOs by word association test, the following recommendations can be made: The scope of work and promotion activities for the importance of NGOs should be expanded, and the frequency of screenings should be increased both within the family, in educational institutions and on TV, Radio and Social Media platforms. Considering the contribution of the Word Association Test to the lesson as an alternative detection and evaluation tool for the subject, its use by teachers should be increased.